

Statement

Prohlášení 1/2025 týkající se zajištění věku

Přijato dne 11. února 2025¹

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů přijal toto prohlášení:

1. SOUVISLOSTI A ÚČEL PROHLÁŠENÍ

1. Evropský regulační rámec požaduje zvýšenou ochranu dětí v digitálním prostředí. Například směrnice o audiovizuálních mediálních službách², kterou členské státy provedly do svých vnitrostátních právních předpisů, zdůrazňuje možnost zavést opatření k ověření věku (články 6a a 28b), obecné nařízení o ochraně osobních údajů zavádí požadavky na minimální věk pro udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů v souvislosti se službami informační společnosti (článek 8), nařízení o digitálních službách³ odkazuje na ověření věku jako na opatření ke zmírnění rizik (čl. 35 odst. 1) a řada členských států zavedla do svých vnitrostátních právních předpisů požadavky týkající se minimálního věku pro provádění právních úkonů, výkon určitých práv nebo přístup k určitému zboží a službám.
2. Různé vnitrostátní a evropské iniciativy, jako například iniciativa Lepší internet pro děti (BIK+), navíc označují zajištění věku za jedno z řešení, jak zlepšit pohodu dětí online prostřednictvím bezpečného digitálního prostředí odpovídajícího jejich věku v souladu s evropskými digitálními právy a zásadami⁴.
3. Na základě definice uvedené ve výzkumné zprávě *Mapování typologií a požadavků v oblasti zajištění věku*⁵ bude v tomto dokumentu používán výraz „zajištění věku“ jako „souhrnný termín pro metody, které se používají k určení věku nebo věkového rozmezí jednotlivce s

¹ Drobné opravy formátování tohoto dokumentu byly provedeny 24. února 2025. Další drobné změny byly provedeny v bodech 16 a 22 písm. b) dne 1. dubna 2025.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj>

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách), <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>

⁴ Lepší internet pro děti, Průvodce zajištěním věku, <https://better-internet-for-kids.europa.eu/en/age-assurance-guide-oldest>

⁵ Raiz Shaffique, M., & van der Hof, S. (2024). Mapování typologií a požadavků týkajících se zajištění věku. Výzkumná zpráva, součást projektu Lepší internet pro děti (BIK), který koordinuje Evropská síť škol na zadání Evropské komise.

různou mírou jistoty nebo spolehlivosti". Stejná zpráva uvádí tři základní kategorie, týkající se zajištění věku: odhad věku, ověření věku a vlastní prohlášení.

4. Zajištění věku představuje specifická rizika pro ochranu osobních údajů, jež mohou mít nepříznivý dopad nejen na právo fyzických osob na ochranu jejich osobních údajů, ale také na další práva a svobody⁶, jako je právo na nediskriminaci, právo na nedotknutelnost osoby, právo na svobodu a bezpečnost a právo na svobodu projevu a informace.
5. Vzhledem k důležitosti jednotného přístupu na úrovni EU k tématu zajištění věku by chtěl Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) poskytnout konkrétní pokyny a zásady na vysoké úrovni vyplývající z obecného nařízení o ochraně osobních údajů, které by měly být zohledněny při zpracovávání osobních údajů v souvislosti se zajištěním věku.
6. Navrhované zásady se snaží sladit ochranu dětí a ochranu osobních údajů v souvislosti se zajištěním věku.
7. Přednostně byly řešeny požadavky týkající se hlavních zásad uvedených v článku 5 obecného nařízení o ochraně osobních údajů (zákonnost, korektnost a transparentnost, účelové omezení, minimalizace údajů, přesnost, omezení uložení, důvěrnost, integrita a odpovědnost) a zajištění toho, aby tyto zásady ochrany údajů byly řádně prováděny a zůstaly dlouhodobě spolehlivé, jak je stanoveno v článku 25 obecného nařízení o ochraně osobních údajů „Záměrná a standardní ochrana osobních údajů“ a v článku 32 obecného nařízení o ochraně osobních údajů „Zabezpečení zpracování“.
8. Toto prohlášení se zaměřuje na zásady platné pro různé případy použití online, včetně případů, kdy je právním předpisem nebo jinak stanovena minimální věková hranice pro nákup produktů, pro používání služeb, které mohou poškodit děti, nebo pro provádění právních úkonů, a případů, kdy je třeba zajistit ochranu dětí (například zajistit, aby služby byly navrženy nebo nabízeny způsobem odpovídajícím věku dětí).
9. EDPB může rovněž zvážit vydání dalších pokynů ke konkrétním případům použití, pokud to bude relevantní, a to v jiných dokumentech.

2. ZÁSADY, JAK KONCIPOVAT ZAJIŠTĚNÍ VĚKU V SOULADU S OBECNÝM NAŘÍZENÍM O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

2.1 Plné a účinné využívání práv a svobod

Zajištění věku musí respektovat všechna základní práva⁷ a svobody fyzických osob a prvořadým hlediskem pro všechny strany zapojené do daného procesu by měl být nejlepší zájem dítěte.

⁶ O možném dopadu zajištění věku na práva a svobody viz např.: „Plán pro ověřování věku“ (australský komisař pro elektronickou bezpečnost, 2023) <https://www.esafety.gov.au/sites/default/files/2023-08/Age-verification-background-report.pdf?v=1731644498261>, „Standardně bezpečný internet pro děti a úloha ověřování věku“ (AEPD, 2024) <https://www.aepd.es/guides/technical-note-safe-internet-by-default-for-children.pdf> nebo studie „Důvěryhodné ověření věku?“ zadaná klastrem Zelených / Evropské svobodné aliance pro zelenou a sociální ekonomiku v Evropském parlamentu (2024) <https://www.greens-efa.eu/cs/article/document/trustworthy-age-assurance>

⁷ Zejména Všeobecná deklarace lidských práv, Evropská úmluva o lidských právech, Listina základních práv Evropské unie a Úmluva OSN o právech dítěte.

10. Poskytovatelé služeb by měli při zavádění zajištění věku zajistit, aby zvážili nejen dopad na právo na ochranu osobních údajů, ale na všechna základní práva fyzických osob.
11. V konkrétním případě dětí by měl být pro všechny strany, které se zabývají otázkou zajištění věku prvořadým hlediskem nejlepší zájem dítěte⁸. Je důležité si uvědomit, že při posuzování nejlepšího zájmu dítěte neexistuje žádná hierarchie a že by měla být zohledněna všechna práva dětí⁹, včetně jejich práva na ochranu osobních údajů, na ochranu před násilím a všemi dalšími formami vykořisťování, na přístup k informacím z různých zdrojů a na to, aby jejich názorům byla věnována náležitá pozornost.

2.2 Posouzení přiměřenosti zajištění věku na základě rizika

Zajištění věku by mělo být vždy prováděno přiměřeným způsobem, který je slučitelný s právy a svobodami fyzických osob, a se zohledněním rizik.

12. Poskytovatelé služeb by měli při navrhování a provozování svých služeb zaujmout přístup založený na rizicích. Je třeba prokázat nutnost a přiměřenost použití bezpečnostních opatření, jako je zajištění věku, s přihlédnutím k souvisejícím rizikům. Nutnost by mohla být prokázána provedením posouzení¹⁰ s cílem zjistit a vyhodnotit rizika, která konkrétní služba představuje pro děti¹¹, například vystavení škodlivému kontaktu nebo obsahu. V rámci tohoto posouzení mohou poskytovatelé služeb rovněž zvážit práva dětí, příležitosti, které digitální prostředí poskytuje, názory dětí, jakož i jejich vyvíjející se schopnosti, aby zajistili účast odpovídající věku¹².
13. Poskytovatelé služeb musí rovněž respektovat práva a svobody svých uživatelů, včetně práva na ochranu jejich osobních údajů, a vyvažovat je s potřebou bezpečnostních opatření, která by měla být vždy z těch, která jsou k dispozici, nejméně rušivá a která by měla být vždy účinná. V mnoha případech představuje zajištění věku vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů, což by vyžadovalo, aby bylo před zpracováním provedeno posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (článek 35 obecného nařízení o ochraně osobních údajů) s ohledem na povahu, rozsah, kontext a účely zpracování. Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů by mělo zahrnovat systematický popis zamýšlených operací zpracování a účely zpracování, případně včetně oprávněných zájmů správce. Mělo by rovněž obsahovat posouzení nutnosti

⁸ Výbor OSN pro práva dítěte objasnil, že zásada nejlepšího zájmu „je zaměřena na zajištění jak plného a účinného užívání všech práv uznaných v Úmluvě, tak i na komplexní rozvoj dítěte“. Obecná poznámka č. 14 (2013) o právu dítěte na prvořadé zohlednění jeho nejlepšího zájmu (čl. 3 odst. 1), https://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf

⁹ Obecná poznámka č. 25 (2021) o právech dítěte ve vztahu k digitálnímu prostředí, Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, březen 2021.

¹⁰ Například posouzení dopadu na práva dítěte, které může, ale nemusí být součástí posouzení vlivu na ochranu osobních údajů.

¹¹ Odborníci v oblasti práv dítěte zdůrazňují přínosy používání posouzení dopadu na práva dítěte jako účinného nástroje „pro převedení Úmluvy [o právech dítěte] a jejího článku 3 o prvořadém zohledňování nejlepšího zájmu dítěte do praxe konkrétním, strukturovaným způsobem“ (in Mukherjee, S., Pothong, K. & Livingstone, S. (2021). Posouzení dopadu na práva dětí: Nástroj pro realizaci práv dítěte v digitálním prostředí. Londýn: 5Rights Foundation). Výbor OSN dále vyzval státy, aby nařídily používání posouzení dopadu na práva dětí s cílem začlenit práva dětí do regulace a návrhu digitálního prostředí.

¹² Obecná poznámka č. 25 (2021) o právech dítěte ve vztahu k digitálnímu prostředí, Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, březen 2021.

a přiměřenosti zpracování, identifikovat rizika vyplývající ze zpracování osobních údajů pro účely zajištění věku a obsahovat opatření ke zmírnění těchto rizik¹³.

14. Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů by mělo být vodítkem při navrhování a provádění vhodných technických a organizačních opatření pro zajištění souladu s ochranou osobních údajů. Tento přístup založený na riziku má zásadní význam při vyvažování možného zásahu do práv a svobod fyzických osob a zamýšleného cíle v tomto konkrétním kontextu, což je bezpečnost dětí. Působnost, rozsah a intenzitu tohoto zásahu z hlediska dopadu na práva a svobody je třeba vždy pečlivě posoudit¹⁴. Například poskytovatel služeb, který zpracovává osobní údaje za účelem kontroly věku všech svých uživatelů při přístupu k veškerému svému obsahu nebo službám, i když jsou tento obsah nebo služby vhodné pro všechny skupiny uživatelů a nepředstavují žádné riziko, by neprošel testy nutnosti a přiměřenosti.

2.3 Předcházení rizikům v oblasti ochrany osobních údajů

Zajištění věku by nemělo vést ke zbytečným rizikům pro ochranu osobních údajů fyzických osob. Zejména by zajištění věku nemělo dávat poskytovatelům služeb další možnost, jak identifikovat, lokalizovat, profilovat nebo sledovat fyzické osoby.

15. Poskytovatelé služeb a všechny třetí strany zapojené do zajišťování věku by měli zavést účinná opatření a záruky, aby tento proces nezpůsobil zbytečná rizika pro ochranu osobních údajů, například rizika vyplývající z identifikace, lokalizace, profilování nebo sledování fyzických osob. Zpracování osobních údajů pro účely zajištění věku by nemělo poskytovat další prostředky pro plnění účelů, které nesouvisí se samotným ujištěním o věku. To vyžaduje volbu přístupů k otázce zajištění věku, které jsou plně v souladu se zásadou záměrné a standardní ochrany osobních údajů (viz oddíl 2.8), a zavedení opatření, která zaručují zásadu korektnosti a zajišťují, aby osobní údaje nebyly zpracovány způsobem, který je pro subjekty údajů neoprávněně škodlivý, nezákonně diskriminační, neočekávaný nebo zavádějící.
16. Například fyzická osoba, která musí podstoupit ověření věku, aby získala přístup k obsahu pro dospělé, by neočekávala, že poskytovatel služby využije zajištění věku k určení její totožnosti nebo přesné zeměpisné polohy nebo ke sledování, vyhodnocování či odvozování osobních aspektů její totožnosti. Tato skutečnost je zvláště důležitá pro dodržování zásad ochrany osobních údajů podle čl. 5 odst. 1 GDPR, včetně zásad korektnosti, transparentnosti a účelového omezení, a pravidel podle čl. 6 odst. 4 GDPR týkajících se následného použití osobních údajů. Podobně by v souladu se zásadami účelového omezení a minimalizace údajů podle čl. 5 odst. 1 GDPR neměl proces zajištění věku umožňovat další zacílení na uživatele nebo jejich profilování, a to ani pro komerční účely (např. personalizovaná reklama), ani pro účely škodlivého cílení (např. grooming, šikana, pronásledování nebo obtěžování). Evropský sbor pro ochranu osobních údajů připomíná, že podle 75. bodu odůvodnění GDPR mohou být práva na ochranu osobních údajů zvláště ohrožena, pokud se osobní údaje týkají zranitelných fyzických osob, zejména dětí. Obecně by nemělo být možné profilováním fyzické osoby na

¹³ Pokyny EDPB pro posouzení vlivu na ochranu osobních údajů a stanovení, zda „je pravděpodobné, že zpracování údajů bude mít za následek vysoké riziko“, pro účely nařízení 2016/679, <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/611236/en>

¹⁴ Pokyny evropského inspektora ochrany údajů k posuzování přiměřenosti opatření omezujících základní právo na soukromí a na ochranu osobních údajů, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-02-25_proportionality_guidelines_en.pdf

základě informací použitých v procesu zajištění věku zjistit o dané osobě a jejím jednání více, než je nezbytně nutné. To by mělo být v co největší míře zajištěno i v případě porušení zabezpečení osobních údajů.

17. Mělo by se předcházet situacím nerovnováhy moci, aby poskytovatelé služeb nenutili fyzické osoby čelit zbytečným rizikům v oblasti ochrany osobních údajů v důsledku jejich nedostatečného vlivu¹⁵. Není-li to možné, měly by být tyto situace uznány a zohledněny prostřednictvím vhodných protiopatření¹⁶. Například uživatelům, kteří nemohou nebo nechtějí použít konkrétní metodu zajištění věku, by měly být poskytnuty schůdné alternativy k prokázání jejich věku. Kromě toho by poskytovatelé služeb měli pravidelně vyhodnocovat, zda zvolené metody a technologie, včetně těch, které poskytují třetí strany, fungují v souladu s jejich účelem, a upravovat je tak, aby zajistili korektnost při zpracování. Třetí strany, které se podílejí na zajištění věku, by se také měly snažit podporovat poskytovatele služeb v dodržování jejich povinností tím, že nebudou vytvářet zbytečná rizika pro ochranu osobních údajů a budou včas oznamovat veškeré příslušné změny svých zásad, návrhů, služeb atd.

2.4 Účelové omezení a minimalizace údajů

Poskytovatelé služeb a jakékoli třetí strany zapojené do zajištění věku by měli zpracovávat pouze ty atributy související s věkem, které jsou nezbytně nutné pro jejich určitý, výslovně vyjádřený a legitimní účel.

18. Ve většině případů je účelem zajištění věku rozhodování v oblasti kontroly přístupu podle věku, předcházení újmě dětí online, nabídka vhodného designu nebo zážitku v závislosti na věku atd. Bez ohledu na případ použití by měl být účel zpracování osobních údajů určitý a výslovně vyjádřený (čl. 5 odst. 1 písm. b) obecného nařízení o ochraně osobních údajů). Jakmile jsou osobní údaje shromážděny, nesmějí být dále zpracovány nebo kombinovány s dalšími údaji způsobem, který je s těmito účely neslučitelný. K omezení možnosti použití osobních údajů k jiným účelům by měla být použita technická opatření, jako jsou technologie zvyšující ochranu soukromí (PET). Měla by být rovněž zavedena organizační opatření, jako jsou zásady a smluvní závazky, které omezují opakované použití osobních údajů.¹⁷
19. Atributem souvisejícím s věkem se rozumí jakýkoli atribut označující, že fyzická osoba je určitého věku, starší nebo mladší než určitého věku nebo se nachází v určitém věkovém rozmezí. Upřesnění účelu určí relevantní a nezbytné atributy související s věkem, které je třeba shromažďovat. Správci rovněž umožní posoudit přiměřenost procesu zajištění věku.

¹⁵ Například v případech, kdy subjekty údajů čelí automatizovanému rozhodování bez řádných mechanismů nápravy nebo kdy nelze souhlas udělit svobodně. Konceptem „nerovnováhy moci“ se zabývá stanovisko EDPB č. 08/2024 k platnému souhlasu v souvislosti s modely „souhlasu nebo placení“ zavedenými velkými online platformami (oddíl 4.2.1.3), https://www.edpb.europa.eu/system/files/2024-04/edpb_opinion_202408_consentorpay_en.pdf

¹⁶ Viz pokyny EDPB č. 03/2022 ke klamavým prvkům v uživatelském rozhraní platform sociálních médií: jak je rozpoznat a vyhnout se jim (oddíl 2.3), verze 2.0, https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-02/edpb_03-2022_guidelines_on_deceptive_design_patterns_in_social_media_platform_interfaces_v2_en_0.pdf

¹⁷ Pokyny EDPB č. 4/2019 týkající se článku 25 Záměrná a standardní ochrana osobních údajů, bod 2.0 https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201904_dataprotection_by_design_and_by_default_v2.0_en.pdf

Výhody plynoucí z tohoto procesu by neměly být převáženy případnými nevýhodami týkajícími se výkonu základních práv¹⁸ (viz oddíl 2.2 výše).

20. Správce by proto měl shromažďovat pouze takové osobní údaje, které jsou nezbytné, přiměřené a relevantní pro účely, které mají být splněny. Minimalizace údajů tak pomáhá zdůvodnit a uvést do praxe zásady nutnosti¹⁹ a přiměřenosti. Poskytovatel služeb například může potřebovat vědět pouze to, zda se uživatel nachází pod určitou věkovou hranicí nebo nad ní. To by mohlo být realizováno pomocí tokenizovaného přístupu založeného na účasti třetí strany, kdy poskytovatel služby vidí pouze funkční výsledek procesu zajištění věku (např. „nad“ nebo „pod“ věkovou hranicí)²⁰. Jiné přístupy mohou být relevantní, pokud poskytovatel služeb potřebuje zjistit, zda uživatel spadá do určitého věkového rozmezí nebo se narodil v určitém roce.

2.5 Účinnost zajištění věku

Zajištění věku by mělo prokazatelně dosahovat úrovně účinnosti odpovídající účelu, pro který je prováděno.

21. Prostředky, kterými se zajištění věku provádí, by měly být přiměřené k dosažení účelu zpracování. Zejména účinnost jakéhokoli opatření stanoveného právním předpisem týkajícího se zajištění věku by měla být považována za předpoklad splnění zásad nutnosti²¹ a přiměřenosti²².
22. Účinnost zajištění věku by měla být hodnocena z několika hledisek, včetně:
 - a) přístupnosti. Zajištění věku by mělo být široce přístupné fyzickým osobám, aby mohly ověřit svůj věk nebo prokázat, že splňují požadavek související s věkem. Pokud jsou určité kategorie osob ohroženy diskriminací při použití určité metody zajištění věku, například proto, že nevlastní vhodný doklad totožnosti nebo mobilní telefon, nebo z důvodu zdravotního postižení, měly by být k dispozici alternativní metody zajištění věku, pokud je to rozumně možné, s odpovídající úrovní soukromí, bezpečnosti a zabezpečení. Řešení pro

¹⁸ Viz Pokyny evropského inspektora ochrany údajů k posuzování přiměřenosti opatření omezujících základní práva na soukromí a ochranu osobních údajů, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-02-25_proportionality_guidelines_en.pdf

¹⁹ Viz soubor nástrojů evropského inspektora ochrany údajů k posuzování nezbytnosti opatření omezujících základní právo na ochranu osobních údajů, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/17-06-01_necessity_toolkit_final_en.pdf

²⁰ Poskytovatel, jenž je třetí stranou, provede kontrolu věku a poskytne uživateli „věkový token“, který může uživatel předložit poskytovateli služeb, aniž by musel znovu prokazovat svůj věk. Věkový token může obsahovat různé atributy uživatele a informace o tom, kdy, kde nebo jak byla kontrola věku provedena.

²¹ Soubor nástrojů evropského inspektora ochrany údajů k posuzování nezbytnosti opatření omezujících základní právo na ochranu osobních údajů, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/17-06-01_necessity_toolkit_final_en.pdf

²² Pokyny evropského inspektora ochrany údajů k posuzování přiměřenosti opatření omezujících základní právo na soukromí a na ochranu osobních údajů, https://www.edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-02-25_proportionality_guidelines_en.pdf

zajištění věku by také měla být v souladu s platnými právními předpisy týkajícími se přístupnosti²³;

- b) spolehlivosti. Podle zásady přesnosti (čl. 5 odst. 1 písm. d) obecného nařízení o ochraně osobních údajů) by každá metoda, jejímž účelem je určit, zda fyzická osoba splňuje požadavek týkající se věku, měla při určování, zda osoba uvedený požadavek splňuje či nesplňuje, poskytovat přiměřenou a jednotnou úroveň přesnosti. Měly by být k dispozici vhodné mechanismy nápravy, zejména pokud mohou být uživatelé významně ovlivněni automatizovaným rozhodováním, například pokud nebyly řádně zjištěny jejich atributy související s věkem (viz oddíl 2.7 níže);
- c) robustnosti. Zajištění věku by mělo být schopno řešit neočekávané situace a odolávat přiměřeně pravděpodobným pokusům o oklamání nebo obejití systému. Je třeba poznamenat, že v kontextu vlastního prohlášení o atributu souvisejícím s věkem má robustnost jen malý význam, protože spolehlivost takové metody závisí především na dobré vůli uživatele²⁴.

Kromě toho by poskytovatelé služeb provádějící zajištění věku a všechny třetí strany zapojené do procesu měli být schopni prokázat jeho účinnost a transparentně informovat o prostředcích, kterými dosahují příslušné úrovně přístupnosti, spolehlivosti a robustnosti (viz oddíl 2.10).

2.6 Zákonnost, korektnost a transparentnost

Poskytovatelé služeb a všechny třetí strany zapojené do ověřování věku by měli zajistit, aby zpracování veškerých osobních údajů pro účely zajištění věku bylo zákonné, korektní a pro uživatele transparentní.

- 23. Poskytovatelé služeb musí zajistit, aby měli pro zpracování osobních údajů v souvislosti se zajištěním věku použitelný právní základ podle článku 6 obecného nařízení o ochraně osobních údajů (a případně použitelnou výjimku stanovenou v čl. 9 odst. 2). Mohou například potřebovat použít zajištění o věku, aby splnili právní povinnost (čl. 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení o ochraně osobních údajů), přičemž je třeba vzít v úvahu, že zajištění věku musí být přiměřené sledovanému legitimnímu cíli a požadavkům stanoveným v čl. 6 odst. 3 obecného nařízení o ochraně osobních údajů.
- 24. Poskytovatelé služeb navíc musí uživatelům transparentně sdělovat, jak přesně a kým jsou jejich osobní údaje využívány. To je důležité zejména v případě, že se procesu zajištění věku účastní více stran. Před zpracováním jakýchkoli osobních údajů pro účely zajištění věku musí být uživatelé informováni (podle článků 12, 13 a 14 obecného nařízení o ochraně osobních údajů) mimo jiné o následujícím²⁵:

²³ Například přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací veřejného sektoru a přístupnost výrobků a služeb upravuje směrnice o přístupnosti internetových stránek a evropský akt o přístupnosti. Řešení pro zajištění věku musí zajistit dodržení těchto právních předpisů a musí splňovat požadavky harmonizované evropské normy o požadavcích přístupnosti na výrobky a služby IKT EN 301 549 v3.2.1.

²⁴ EDPB již dříve vyjádřil vážné pochybnosti o účinnosti vlastního prohlášení jako metody ověření věku v rámci vysoce rizikového zpracování v závazném rozhodnutí 2/2023 o sporu předloženém irským dozorovým úřadem ve věci TikTok Technology Limited (článek 65 obecného nařízení o ochraně osobních údajů), https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-09/edpb_bindingdecision_202302_ie_sa_ttl_children_en.pdf

²⁵ Viz pracovní skupina zřízená podle článku 29, Pokyny k transparentnosti podle nařízení (EU) 2016/679, https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-09/wp260rev01_cs.pdf

- jaké osobní údaje budou zpracovány a jakým způsobem;
- zda budou do procesu zapojeny třetí strany, a pokud ano, kdo to je a kdo jsou v tomto případě správci a zpracovatelé;
- zda budou jejich údaje sdíleny s jinými subjekty nebo předány do třetích zemí;
- jak dlouho budou jejich osobní údaje uchovávány, nebo pokud to není možné, kritéria pro určení doby uložení;
- jaká jsou jejich práva v souvislosti s jejich osobními údaji (články 15 až 22 obecného nařízení o ochraně osobních údajů), včetně toho, jak mohou napadnout nesprávné rozhodnutí učiněné na základě zajištění věku.

25. Transparentnost v kontextu zajištění věku je obzvláště důležitá, pokud jde o děti. Poskytovatelé služeb musí zajistit, aby dětem předávali informace o transparentnosti, pokud se jich to týká, jasným a pro ně srozumitelným způsobem.
26. Pojem transparentnosti je zásadně spojen s korektností. Pokud poskytovatelé služeb jasně a transparentně neuvádějí, jakým způsobem zpracovávají informace o fyzických osobách pro účely zajištění věku, je nepravděpodobné, že by toto zpracování mohlo být považováno za korektní, a tudíž je nepravděpodobné, že by toto zpracování bylo zákonné. Zejména pokud poskytovatel nabízí různé metody ověření věku uživatelů, měl by transparentně informovat o dopadu jednotlivých metod z hlediska ochrany osobních údajů.

2.7 Automatizované rozhodování

Jakýkoli výskyt automatizovaného rozhodování v souvislosti se zajištěním věku by měl být v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů. Poskytovatelé služeb a všechny zúčastněné třetí strany by měli případně zajistit vhodná opatření na ochranu práv a svobod fyzických osob a jejich oprávněných zájmů.

27. Normotvůrce EU se rozhodl pro širokou definici automatizovaného rozhodování, která vyžaduje posouzení každého případu zvlášť²⁶. Automatizovaná rozhodnutí mohou být uplatněna v různých fázích procesu zajištění věku, a to buď pro přístup k obsahu nebo službě, nebo prostřednictvím metod použitých k prokázání věku.
28. Plně automatizované zajištění věku může mít právní účinky na dotčené fyzické osoby – například na výkon jejich svobody projevu – nebo je přinejmenším může podobným způsobem významně ovlivnit²⁷. Vliv automatizovaného ujištění o věku na práva fyzických osob se může lišit podle typu obsahu nebo služeb.
29. Poskytovatelé služeb a všechny třetí strany zapojené do zajištění věku by proto měli uživatelům, jejichž atributy související s věkem nebyly správně stanoveny, poskytnout

²⁶ Věc C-634/21, SCHUFA Holding (Scoring): Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 7. prosince 2023 (žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Verwaltungsgericht Wiesbaden – Německo) – OQ v. Land Hessen („Řízení o předběžné otázce – Ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů – Nařízení (EU) 2016/679 – Článek 22 – Automatizované individuální rozhodování – Obchodní informační agentury – Automatizované stanovení hodnoty pravděpodobnosti týkající se schopnosti osoby splnit v budoucnu platební závazky („scoring“) – Použití této hodnoty pravděpodobnosti třetími osobami“), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A62021CA0634>

²⁷ Pokyny k automatizovanému individuálnímu rozhodování a profilování pro účely nařízení 2016/679, <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/612053/en>

opravné prostředky a vhodné mechanismy nápravy. V závislosti na struktuře procesu zajištění věku musí určit, na koho se má subjekt údajů obrátit, aby uplatnil svá práva²⁸.

30. Poskytovatelé služeb a všechny zúčastněné třetí strany by měli věnovat zvláštní pozornost situacím, kdy se jedná o děti. Jak je uvedeno v 71. bodě odůvodnění obecného nařízení o ochraně osobních údajů, „výlučně automatizované rozhodování [...] s právními nebo podobně významnými účinky [...] by se nemělo týkat dítěte“. Výjimky z tohoto pravidla by měly zůstat zachovány za omezených okolností, například pokud je to nezbytné „pro ochranu jejich blaha“²⁹. V každém případě by poskytovatelé služeb a všechny zúčastněné třetí strany měli zavést vhodná opatření – např. schůdné alternativy, mechanismy nápravy a případně lidský zásah – s informacemi přizpůsobenými dětem, pokud jsou dotčeny.

2.8 Záměrná a standardní ochrana osobních údajů

Zajištění věku by mělo být navrženo, zavedeno a vyhodnocováno s ohledem na dostupné metody a technologie, které nejvíce chrání soukromí, aby byly splněny požadavky obecného nařízení o ochraně osobních údajů a byla účinně chráněna práva subjektů údajů.

31. Podle článku 25 obecného nařízení o ochraně osobních údajů by správci údajů zapojení do zajišťování věku měli zavést vhodná technická a organizační opatření a nezbytné záruky, aby zajistili účinné provádění všech zásad ochrany osobních údajů a následně i práv a svobod subjektů údajů. Požadavek, aby správci používali záměrnou a standardní ochranu osobních údajů při jakékoli činnosti zpracování osobních údajů, se vztahuje i na zpracovatele, a to v průběhu celého životního cyklu zpracování.
32. Vzhledem k rozmanitosti a závažnosti rizik spojených se systémy zajištění věku, zejména při zpracování dokladů totožnosti nebo zvláštních kategorií osobních údajů, jako jsou biometrické údaje, je třeba věnovat maximální pozornost tomu, aby se zabránilo jakémukoli zbytečnému přístupu k osobním údajům, jejich zpracování, sdílení a ukládání. Systémy zajištění věku a jakýkoli právní nebo technický nástroj, který stanoví požadavky na tyto systémy, by měly být rovněž pravidelně revidovány a v případě potřeby aktualizovány, aby zohledňovaly rychle se měnící prostředí technologií zvyšujících ochranu soukromí v oblasti správy digitální identity.
33. Jak je uvedeno v pokynech EDPB k záměrné a standardní ochraně osobních údajů³⁰, odkaz na „stav techniky“ v kontextu článku 25 obecného nařízení o ochraně osobních údajů ukládá správcům údajů povinnost zohlednit při určování výše uvedených vhodných technických a organizačních opatření soudobý pokrok v oblasti technologií, které jsou k dispozici na trhu. Při určování těchto opatření mohou být užitečné normy, osvědčené postupy a kodexy chování, které uznávají příslušné zúčastněné strany. Vhodnost těchto opatření by však měla být ověřena pro každou konkrétní činnost zpracování.

²⁸ Jak je uvedeno ve výše uvedených pokynech EDPB: „tato práva lze uplatnit vůči správci, který profil vytvořil, a správci, který o subjektu údajů rozhoduje automatizovaně (s lidským zásahem nebo bez něj), pokud tyto subjekty nejsou totožné“.

²⁹ Viz Pokyny k automatizovanému individuálnímu rozhodování a profilování pro účely nařízení 2016/679: „Přesto mohou existovat okolnosti, za kterých je nezbytné, aby správci prováděli výlučně automatizované rozhodování, včetně profilování, s právními nebo podobně významnými účinky ve vztahu k dětem, například za účelem ochrany jejich blaha.“

³⁰ Pokyny EDPB č. 4/2019 týkající se článku 25 Záměrná a standardní ochrana osobních údajů, verze 2.0, https://www.edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201904_dataprotection_by_design_and_by_default_v2.0_en.pdf

34. EDPB proto doporučuje, aby se na základě nejnovějšího stavu technologií v oblasti zajištění věku v době přípravy tohoto dokumentu náležitě zvážily technologie a architektury upřednostňující údaje držené uživatelem a bezpečné místní zpracování (založené na zařízení), které umožňují vlastnosti, jako je nepropojitelnost³¹ (z pohledu různých stran, a to i v případě tajných dohod nebo porušení zabezpečení osobních údajů) a selektivní zveřejňování³² osobních údajů pod kontrolou subjektu údajů. Kromě toho by mělo být subjektům údajů umožněno použití přístupů, jako jsou ty, které se spoléhají na skupinové vydávání³³ jednorázových pověření, nebo kryptografických protokolů, jako jsou důkazy s nulovou znalostí³⁴, v případech, kdy zajištění věku může znamenat vysoké riziko pro jejich soukromí.

2.9 Zabezpečení zajištění věku

Poskytovatelé služeb a všechny třetí strany, kterých se zajištění věku týká, by měli zavést vhodná technická a organizační opatření k zajištění úrovně zabezpečení odpovídající riziku.

35. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů vyžaduje, aby správci i zpracovatelé zavedli vhodná technická a organizační opatření, která zajistí úroveň zabezpečení odpovídající riziku, které zpracovávání osobních údajů představuje (83. bod odůvodnění a článek 32). Povaha, citlivost a objem osobních údajů, které mohou být součástí zajištění věku, jsou varováním před potenciálním nepříznivým dopadem, který by mohlo porušení zabezpečení osobních údajů mít.
36. Zásadní význam pro předcházení porušení zabezpečení osobních údajů v kontextu zajištění věku mají modely služeb vytvářejících důvěru, protože definují, jak si různé strany mohou vzájemně ověřit identitu a integritu. Usnadňují bezpečnou komunikaci a výměnu dat mezi účastníky, kteří dříve mezi sebou nemuseli mít žádný vztah. Kromě toho mohou být užitečnými opatřeními ke zmírnění možných nepříznivých dopadů porušení zabezpečení osobních údajů pseudonymizace a šifrování osobních údajů. Zásadní význam pro bezpečnost v oblasti zajištění věku může mít také splnění zásady omezení uložení a používání krátkých dob uchovávání, což snižuje bezpečnostní rizika. Za cennou pojistku lze považovat zásadu nulového uchovávání záznamů: po ověření věku uživatele se neuchovávají žádné záznamy o osobních údajích použitých pro proces zajištění věku.
37. Vzhledem k rostoucímu právnímu tlaku na zavedení zajištění věku a počtu poskytovatelů, na které se tato pravidla mohou vztahovat, je třeba v praxi očekávat výskyt případů porušení zabezpečení. Mělo by být zjištěno, zda jsou zavedena všechna vhodná technická ochranná a organizační opatření, aby bylo možné okamžitě zjistit, zda došlo k porušení, což následně rozhoduje o tom, zda se uplatní oznamovací povinnost³⁵. Klíčovým prvkem každé koncepce zabezpečení osobních údajů je schopnost pokud možno zabránit porušení zabezpečení a v případě, že k němu dojde, včas reagovat. Proto by měla být za zásadní považována také

³¹ Vlastnost nepropojitelnosti znamená, že není možné přiřadit různé datové položky, akce nebo transakce ke konkrétnímu subjektu údajů nebo je s ním uvést do souvislosti.

³² Selektivní zpřístupnění je funkce tokenů, pověření a osvědčení, která subjektům údajů umožňuje sdílet s konkrétními stranami pouze ty informace, které chtějí, a to případ od případu.

³³ Skupinové vydávání spočívá v tom, že se na jednu žádost subjektu údajů o ověření údajů odpovídá sadou nebo skupinou ověření vytvořených zároveň.

³⁴ Důkaz s nulovou znalostí je protokol, ve kterém jedna strana (prover) může prokázat druhé straně (verifikátor), že určitý výrok je pravdivý, aniž by verifikátorovi předala jakoukoli informaci kromě samotného faktu pravdivosti tohoto výroku.

³⁵ Viz Pokyny EDPB č. 9/2022 k ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů, https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-04/edpb_guidelines_202209_personal_data_breach_notification_v2.0_en.pdf

schopnost po porušení zabezpečení rychle obnovit dostupnost zajištění věku. Stejně tak je zásadní zajistit odolnost ekosystému zajištění věku a upřednostnit existenci různých alternativ a volně propojených stran³⁶, které na sobě nejsou závislé natolik, že by selhání nebo výpadek jedné z nich způsobil výrazné omezení přístupu.

38. Bezpečnostní opatření jsou sice v procesu zajištění věku velmi důležitá, ale nezaručují, že oprávněný nebo neoprávněný přístup k osobním údajům nebude mít dopad do práv fyzických osob. Nemohou nahradit uplatňování zásad nutnosti, přiměřenosti nebo záměrné a standardní ochrany osobních údajů.

2.10 Odpovědnost

Poskytovatelé služeb a všechny zúčastněné třetí strany by měli zavést metody řízení, které jim umožní nést odpovědnost za jejich přístup k zajištění věku a za prokázání souladu s předpisy o ochraně osobních údajů a dalšími právními požadavky.

39. Vzhledem k zapojení různých zúčastněných stran hraje řízení procesu zajištění věku zásadní roli, aby bylo zabezpečeno, že za něj bude někdo odpovědný. Zajištění věku by mělo probíhat v takovém rámci řízení, který zajistí, že všechny procesy a systémy budou navrženy, zavedeny, revidovány, dokumentovány, posuzovány, používány, udržovány, testovány nebo auditovány způsobem, který splňuje předpisy o ochraně údajů a další právní požadavky. Tento rámec by měl zahrnovat přinejmenším politiky týkající se ochrany osobních údajů (čl. 24 odst. 2 obecného nařízení o ochraně osobních údajů) a procesy určování priorit a rozhodování potřebné k dosažení cílů týkajících se dodržování předpisů a k vhodnému řízení rizik v průběhu celého životního cyklu zajištění věku.
40. Rámec řízení by měl například vymezit, kdo a jak je z hlediska správce/zpracovatele odpovědný za ty které konkrétní činnosti nebo operace v rámci zpracování. Měl by také zajistit, aby zajištění věku mohly účinně kontrolovat orgány a příslušné zúčastněné strany. Rámec řízení je nezbytný pro odpovědnost, ale také pro transparentnost a důvěru v zajištění věku. Subjekty údajů budou s větší pravděpodobností důvěřovat metodám, které jsou transparentní, pokud jde o jejich operace, rozhodování atd.
41. Součástí rámce řízení je dále zajištění účinnosti (oddíl 2.5), záměrné a standardní ochrany údajů (oddíl 2.8) a bezpečnosti (oddíl 2.9) zajištění věku.

Za Evropský sbor pro ochranu osobních údajů

Předsedkyně

(Anu Talus)

³⁶ Strany jsou na sobě závislé v co nejmenší míře, což snižuje rozsah dopadu v případě změn nebo selhání.